

Beslut

Datum 2023-06-26

Dnr RAÄ-2023-130

Er 408-37235-2022

Avdelning Kulturmiljö

Enhet Förvaltningsärenden och
bidrag

Omprövning av område av riksintresse för kulturmiljövården, Maltesholm (L22), Kristianstad kommun, Skåne län

Beslut

Riksantikvarieämbetet beslutar, med stöd av 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, om ändring av kulturmiljövårdens riksintresse Maltesholm (L22), i Kristianstad kommun, Skåne län.

Riksintresset har omprövats genom en revidering av riksintressebeskrivningen och den geografiska avgränsningen enligt följande:

Maltesholm (L22)

Motivering:

Herrgårdsmiljö typisk för de medvetet planerade högrestandsmiljöer som tog form i samband med säteribildningen i början på 1600-talet och dess påtagliga omstrukturering av landskapet fram till idag. Här märks hur de storskaliga godsens fortlöpande har varit drivande vad gäller jordbruksreformer, infrastruktur och industrialisering. (*Herrgårdsmiljö, industrimiljö, odlingslandskap*)

Uttryck för riksintresset:

Den enhetligt planlagda herrgårdsmiljön med det tydligt avgränsade herrgårdspräglade landskapsrummet som kännetecknas av den samlade herrgårdsmiljön med anslutande vallgrav, parkanläggning och ekonomibygnader. Herrgårdsanläggningen med mangård, stallplats, ladugård och park som har en bevarad ursprunglig grundstruktur från 1630 - talet, men som präglas stilmässigt av 1780-talets omgestaltning i rokokoinspirerad stil. Parken i engelsk stil med lusthus av Carl Hårleman, orangeri, magasin och äldre solitära träd. De raka infartsvägarna och den upphöjda stenmurade huvudinfarten Höge väg från 1700-talet, delvis ombyggd på 1900-talet, med allén. Den omgivande herrgårdsrelaterade bebyggelsen med arbetarbostäder, ekonomibygnader och jaktvillan Oretorp. Det rika beståndet av solitära ädellövträd och återkommande alléer. De omgivande stora öppna sammanhängande odlingsmarkerna söder och öster om herrgården med inramande ädellövskog, tidigare betesmarker med vidkroniga ekar och stengårdsgårdar. Fornlämningarna i skogsområdena med gravar, gravhögar, gravfält, skålgropsförekomster, skärvtenshögar samt spåren efter den forntida åkermarken i form av röjningsröseområden. Samhällsbildningen kopplad till Maltesholms kalkbrott och nedlagda cementfabrik från 1898 med exempelvis arbetarbostäderna och ålderdomshemmet.

Riksantikvarieämbetet

Box 1114

621 22 Visby

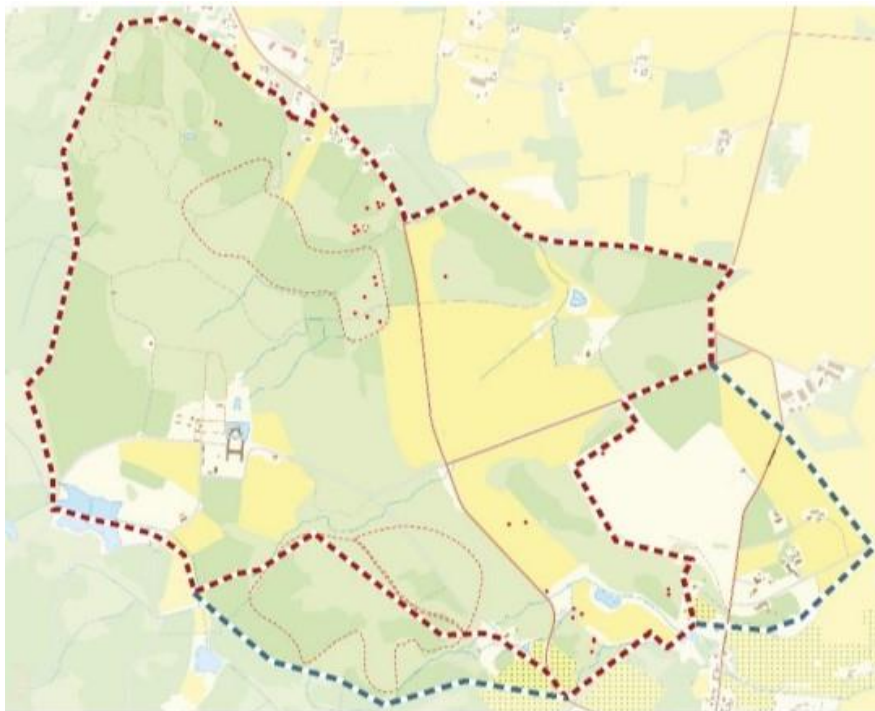
Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Bankgiro 5052-3620

Ny geografisk avgränsning för Maltesholm (L22). Avgränsningen justeras i sydost för att fånga in industrimiljöerna och i sydväst för att fånga in den forntida åkermarken. Karta: Länsstyrelsen.

Ärendet

Länsstyrelsen i Skåne arbetar sedan 2020 med en översyn av länets samtliga riksintresseområden för kulturmiljövården. Maltesholm är ett av de områden som Länsstyrelsen fokuserat på i den första etappen, etapp Skogsbygd.

Under våren 2022 genomförde länsstyrelsen en kommundialog. Dialogen inleddes med ett digitalt informationsmöte som hölls gemensamt för samtliga kommuner inom etapp Skogsbygd. Det gavs också möjlighet att boka enskilda möten med Länsstyrelsen samt att skriftligen komma med synpunkter på utskickat material.

Kristianstad kommun har i samband med kommundialogen bl.a. framfört den geografiska utvidgningen gör att riksintresset blir mer begripligt och heltäckande.

Det förslag till omprövning som Riksantikvarieämbetet har tagit emot är riksintresset Maltesholm (L22). Riksantikvarieämbetet konstaterar att utredningen som länsstyrelsen har bifogat i ärendet är tillräcklig för att kunna bedöma områdets faktiska förhållanden och status. Riksantikvarieämbetet har kommit med

synpunkter på föreslagen revidering. Därefter har samråd hållits med länsstyrelsen som godkänt förslaget.

Skäl för beslutet

Länsstyrelsen har bedömt att Maltesholm uppfyller Riksantikvarieämbetets kriterier för kulturmiljövårdens riksintresseanspråk men att det finns behov av att utveckla riksintressebeskrivningen så att den kan utgöra ett bättre planeringsverktyg. Riksantikvarieämbetet instämmer med länsstyrelsens bedömning.

Den utvecklade beskrivningstexten medför justeringar av den geografiska avgränsningen i sydost för att fånga in industrimiljöerna och i sydväst för att fånga in den fossila åkermarken.

Revideringen genomförs i enlighet med Riksantikvarieämbetets kriterier¹ som betonar nödvändigheten av en helhetsmiljö med kulturhistoriska samband mellan uttrycken i landskapet och den berättelse som riksintresset ska förmedla. Den geografiska avgränsningen ska i sin tur avspegla riksintressets innehåll.

Ärendets fortsatta handläggning

Riksantikvarieämbetet kommer att vidta de åtgärder i ärendet som behövs för att genomföra beslutet, bl.a. att ändra i förteckningen av riksintressen på webbplatsen.

Andra myndigheters åtgärder

Beslutet överlämnas till länsstyrelsen och Boverket för vidare åtgärder.

Riksantikvarieämbetet förutsätter vidare att kommunen beaktar förändringarna i aktuella planer och program.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Maja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av handläggaren Tina Mathiesen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:
Boverket
Kristianstad kommun

¹ A: Riksintressant berättelse. B: Helhetsmiljö. C: Fysiska uttryck. D: Regional och lokala förhållanden. E: Internationella åtaganden.